

Hof van Cassatie

LIBERCAS

12 - 2019

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

BIJZONDERE AANSPRAKELIJKHEID

Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar - Weerslag op de vergoeding

De abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar sluit het bestaan van burenhinder niet uit, maar kan een weerslag hebben op de omvang van de vergoeding, die de rechter naar redelijkheid moet beoordelen rekening houdend met alle omstandigheden van het geval, zoals onder meer de plaatsgesteldheid, de bestemming, de ouderdom van het gebouw en de stand van de techniek; indien de abnormale vatbaarheid voor de hinder geheel is toe te rekenen aan de naburige eigenaar kan de rechter de vergoeding zelfs herleiden tot nul.

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

3 december 2018

C.2018.0288.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181203.1](#)

AC nr. 678

Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Burenhinder

De eigenaar van een pand die door een daad, een verzuim of eender welke gedraging het evenwicht tussen de eigendommen verbreekt door aan een naburige eigenaar hinder op te leggen die de gewone ongemakken van het nabuurschap overtreft, is een rechtmatige en passende vergoeding tot herstel van het verstoorde evenwicht verschuldigd (1). (1) Cass. 24 maart 2016, AR C. 15.0308.N, AC 2016, nr. 219; Cass. 15 november 2013, AR C.11.0656.F, AC 2013, nr. 605.

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

3 december 2018

C.2018.0288.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181203.1](#)

AC nr. 678

Bijzondere aansprakelijkheid - Burenhinder - Abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar - Vergoeding - Omvang - Beoordeling door de rechter

De abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar sluit het bestaan van burenhinder niet uit, maar kan een weerslag hebben op de omvang van de rechtmatige en passende vergoeding, die de rechter naar redelijkheid moet beoordelen rekening houdend met de omstandigheden van het geval (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

9 november 2018

C.2018.0087.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.7](#)

AC nr. 623

ARBEID

ALGEMEEN

Algemeen - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Niet-naleving van de wettelijke regels - Rechtsgevolgen - Nietigheid arbeidsovereenkomst

Het middel dat ervan uitgaat dat de in artikel 31, §3 en §4, Uitzendarbeidwet 1987 bepaalde rechtsgevolgen slechts gelden wanneer de arbeidsovereenkomst met de oorspronkelijke werkgever nietig is bij toepassing van artikel 31, §2, Uitzendarbeidwet 1987, zodat de werknemer niet zowel met zijn oorspronkelijke werkgever als met de gebruiker door een arbeidsovereenkomst kan verbonden zijn, berust op een onjuiste rechtsopvatting (1). (1) Zie concl. OM.

8 oktober 2018

S.2014.0006.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.3](#)

AC nr. 531

Algemeen - Terbeschikkingstelling van werknemers ten behoeve van gebruikers - Vaste werknemer - Niet-naleving van de wettelijke regels

Het middel dat ervan uitgaat dat de niet-naleving van de in artikel 32, §1 en §2, Uitzendarbeidwet 1987 bepaalde voorschriften niet belet dat artikel 32 toepassing vindt en het in artikel 31, §1, eerste lid, bepaalde verbod niet geldt wanneer een vaste werknemer die met zijn werkgever verbonden blijft krachtens zijn oorspronkelijke arbeidsovereenkomst, uitzonderlijk ter beschikking wordt gesteld van een gebruiker in het kader van de samenwerking tussen de ondernemingen van eenzelfde economische en financiële entiteit, berust het op een onjuiste rechtsopvatting (1). (1) Zie concl. OM.

8 oktober 2018

S.2014.0006.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.3](#)

AC nr. 531

ARBEIDSBESCHERMING

Arbeidsbescherming - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Gerechtelijke ontbinding - Vordering - Werknemer - Ernstige contractuele wanprestatie - Impliciet ontslag - Toepassing

Artikel 2, §1, tweede lid, 2°, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden dat bepaalt dat elke beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werknemer wegens feiten die een reden uitmaken die ten laste van de werkgever kan gelegd worden, voor de toepassing van dit artikel als ontslag geldt, heeft niet uitsluitend betrekking op een door de werknemer in toepassing van artikel 35 Arbeidsovereenkomstenwet gegeven ontslag wegens feiten die een dringende reden uitmaken in hoofde van de werkgever; die wetsbepaling ziet ook op de gerechtelijke ontbinding van de overeenkomst op verzoek van een personeelsafgevaardigde, uitgesproken op grond van een ernstige contractuele wanprestatie van de werkgever van die aard dat de personeelsafgevaardigde op grond van die feiten terecht de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever zoals bedoeld in artikel 2, §1, eerste lid, 1°, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden had kunnen vaststellen.

8 oktober 2018

S.2014.0044.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.4](#)

AC nr. 532

Arbeidsbescherming - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Gerechtelijke ontbinding - Vordering - Werkgever - Werknemer - Onderscheid

Zoals ook blijkt uit de wetsgeschiedenis, volgt uit het geheel van de bepalingen van het artikel 2, §1, eerste en tweede lid en §6, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden die de bescherming van de personeelsafgevaardigden beogen, dat de Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden wel de gerechtelijke ontbinding op verzoek van de werkgever uitsluit als wijze waarop de arbeidsovereenkomst van een personeelsafgevaardigde of kandidaat-personeelsafgevaardigde kan worden beëindigd, maar dat deze wet niet verhindert dat de gerechtelijke ontbinding van zijn arbeidsovereenkomst kan worden uitgesproken op verzoek van de personeelsafgevaardigde of kandidaat-personeelsafgevaardigde zelf.

8 oktober 2018

S.2014.0044.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.4](#)

AC nr. 532

ARBEIDSOVEREENKOMST

EINDE

Einde - Algemeen - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Gerechtelijke ontbinding - Vordering - Werknemer - Ernstige contractuele wanprestatie - Impliciet ontslag - Toepassing

Artikel 2, §1, tweede lid, 2°, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden dat bepaalt dat elke beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werknemer wegens feiten die een reden uitmaken die ten laste van de werkgever kan gelegd worden, voor de toepassing van dit artikel als ontslag geldt, heeft niet uitsluitend betrekking op een door de werknemer in toepassing van artikel 35 Arbeidsovereenkomstenwet gegeven ontslag wegens feiten die een dringende reden uitmaken in hoofde van de werkgever; die wetsbepaling ziet ook op de gerechtelijke ontbinding van de overeenkomst op verzoek van een personeelsafgevaardigde, uitgesproken op grond van een ernstige contractuele wanprestatie van de werkgever van die aard dat de personeelsafgevaardigde op grond van die feiten terecht de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever zoals bedoeld in artikel 2, §1, eerste lid, 1°, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden had kunnen vaststellen.

8 oktober 2018

S.2014.0044.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.4](#)

AC nr. 532

Einde - Algemeen - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Gerechtelijke ontbinding - Vordering - Werkgever - Werknemer - Onderscheid

Zoals ook blijkt uit de wetsgeschiedenis, volgt uit het geheel van de bepalingen van het artikel 2, §1, eerste en tweede lid en §6, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden die de bescherming van de personeelsafgevaardigden beogen, dat de Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden wel de gerechtelijke ontbinding op verzoek van de werkgever uitsluit als wijze waarop de arbeidsovereenkomst van een personeelsafgevaardigde of kandidaat-personeelsafgevaardigde kan worden beëindigd, maar dat deze wet niet verhindert dat de gerechtelijke ontbinding van zijn arbeidsovereenkomst kan worden uitgesproken op verzoek van de personeelsafgevaardigde of kandidaat-personeelsafgevaardigde zelf.

8 oktober 2018

S.2014.0044.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.4](#)

AC nr. 532

Einde - Opzegging - Termijn - Zelfde werkgever

Het begrip "dezelfde werkgever" in de zin van het hier nog toepasselijke artikel 82, §2, tweede lid, Arbeidsovereenkomstenwet, ziet op de economische exploitatie-eenheid die de onderneming vormt, ongeacht de wijzigingen van haar bestuur of rechtskarakter (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 82, §2, tweede lid, Arbeidsovereenkomstenwet voor de opheffing ervan door de wet van 26 december 2013.

8 oktober 2018

S.2014.0006.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.3](#)

AC nr. 531

VERJARING

Verjaring - Aanvullend pensioen - Pensioentoezegging - Verplichtingen van de werkgever - Einde

Uit artikel 15 Arbeidsovereenkomstenwet, juncto artikel 2257 Burgerlijk Wetboek, volgt dat de verjaring van de tegen een werkgever ingestelde vordering tot aanzuivering, gesteund op de artikelen 24 en 30 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, slechts begint te lopen vanaf de dag waarop de aanzuiveringsplicht van de werkgever een einde neemt, dit is vanaf de datum waarop de reserves worden overgedragen met toepassing van artikel 32, §3, derde lid, van voormelde wet of, bij ontstentenis van een dergelijke overdracht, vanaf de dag van de pensionering of de opheffing van de pensioentoezegging (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 24 in de versie na de wijziging ervan bij wet van 27 oktober 2006 en vóór de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikel 30 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikelen 31 en 32 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 18

8 oktober 2018

S.2016.0032.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.5](#)

AC nr. 533

VERPLICHTINGEN

Verplichtingen - Aanvullend pensioen - Pensioentoezegging - Verplichtingen van de werkgever - Einde

De in artikel 30, van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, bepaalde verplichting van de werkgever tot aanzuivering van de tekorten van de verworven reserves, alsook van de tekorten ten opzichte van de garanties bedoeld in artikel 24, eindigt niet op het tijdstip van de uittreding van de werknemer, maar blijft voortduren tot het ogenblik dat de reserves worden overgedragen met toepassing van artikel 32, §3, derde lid, van voormelde wet of, bij ontstentenis van een dergelijke overdracht, tot de pensionering of de opheffing van de pensioentoezegging (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 24 in de versie na de wijziging ervan bij wet van 27 oktober 2006 en vóór de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikel 30 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikelen 31 en 32 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 18 december 2015.

- Artt. 2, § 3, en 3, § 3 KB 14 november 2003 tot uitvoering van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid

- Artt. 24, § 2, 30 en 32, §§ 1 en 3 Wet 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid

8 oktober 2018

S.2016.0032.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.5](#)

AC nr. 533

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

EXPLOOT

Exploit - Betekening - Strafzaken - Afgifte op het politiecommissariaat van de plaats van betekening

De vermelding op het betekeningsexploit dat het afschrift van de akte van betekening door de instrumenterende gerechtsdeurwaardeer werd afgegeven op het politiecommissariaat van de plaats van betekening houdt ingevolge artikel 37, § 1, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek (1) in dat de gerechtsdeurwaardeer onder gesloten omslag een bericht heeft achtergelaten aan de woon- of verblijfplaats van de geadresseerde waarin hem kennis wordt gegeven van de aanbieding van het exploit en waarin de plaats wordt opgegeven waar hij het kan afhalen; de eiser heeft aldus de mogelijkheid om het afschrift van de akte van betekening af te halen op de plaats waar het werd afgegeven en de betekening is regelmatig geschied. (1) Zoals van kracht tot de afschaffing ervan door artikel 2 Wet 6 april 2010 tot wijziging van diverse bepalingen wat de betekening en de kennisgeving bij gerechtsbrief betreft. Artikel 3 van die wet heeft met name de woorden "in andere zaken dan in strafzaken" geschrapt in artikel 38, § 1, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, waardoor die bepaling op die materies toepasselijk wordt.

- Art. 37 Gerechtelijk Wetboek

5 december 2018

P.2018.0610.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#)

AC nr. 684

BEWIJS

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Vermoedens - Handelsagentuurovereenkomst - Handelsagent - Verbintenissen voor het bemiddelen of afsluiten van zaken - Aard

Wanneer er sprake is van een handelsagentuurovereenkomst in de zin van artikel 1 van de Wet van 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst, worden de verbintenissen van de handelsagent voor het bemiddelen of afsluiten van zaken op weerlegbare wijze vermoed daden van koophandel te zijn, en aldus met een winstogmerk te zijn aangegaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2, zevende streepje Wetboek van Koophandel
 - Art. 1 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

16 november 2018 C.2018.0106.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.3](#) AC nr. 642

Burgerlijke zaken - Vermoedens - Handelsagentuurovereenkomst - Handelsagent - Verbintenissen voor het bemiddelen of afsluiten van zaken - Vermoeden van winstoogmerk - Weerlegging

De weerlegging van het vermoeden van winstoogmerk heeft slechts tot gevolg dat de verbintenissen van de handelsagent voor het bemiddelen of afsluiten van zaken niet kunnen worden beschouwd worden als daden van koophandel, zonder dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de kwalificatie van de overeenkomst als handelsagentuurovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2, zevende streepje Wetboek van Koophandel
 - Art. 1 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

16 november 2018 C.2018.0106.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.3](#) AC nr. 642

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Onrechtmatig verkregen bewijs - Beoordeling toelaatbaarheid door de rechter - Wijze - Wering

Behoudens wanneer de wet uitdrukkelijk anders bepaalt, staat het de rechter de toelaatbaarheid van een onrechtmatig verkregen bewijs te beoordelen in het licht van de artikelen 6 EVRM en 14 IVBPR, rekening houdende met de elementen van de zaak in haar geheel genomen, inbegrepen de wijze waarop het bewijs verkregen werd en de omstandigheden waarin die onrechtmatigheid werd begaan; een dergelijk bewijs, behoudens het geval van miskennis van een op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm, mag alleen worden geweerd wanneer de bewijsverkrijging is aangetast door een gebrek waardoor de betrouwbaarheid ervan wegvalt of waardoor het recht op een eerlijk proces in gevaar wordt gebracht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 70, §§ 1 en 2 Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten

9 november 2018 C.2017.0220.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#) AC nr. 620

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bewijsvoering - Regel betreffende de bewijsvoering waarvan miskennis strafrechtelijk wordt bestraft - Niet-naleving - Gevolgen voor de ontvankelijkheid van de strafvordering

Uit de enkele omstandigheid dat een regel betreffende de bewijsvoering waarvan de miskennis strafbaar is gesteld, niet werd nageleefd, kan geen onontvankelijkheid van de strafvordering worden afgeleid.

12 december 2018 P.2018.0924.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.2](#) AC nr. 705

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig bewijs - Onderzoekshandelingen verricht buiten de saisine van de onderzoeksrechter - Sanctie

Aangezien het verbod voor de onderzoeksrechter om andere feiten te onderzoeken dan die welke bij hem aanhangig werden gemaakt niet is voorgeschreven op straffe van nietigheid, kan de rechter het ingevolge die overschrijding verkregen bewijs enkel nietig verklaren of het op een andere manier uitsluiten door te preciseren hoe en waarom die onregelmatigheid hetzij de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, hetzij tot gevolg had dat het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 707.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

12 december 2018 P.2018.1240.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.4](#) AC nr. 707

Strafzaken - Bewijsvoering - Toezicht op de regelmatigheid van de procedure door de kamer van

inbeschuldigingstelling - Onregelmatig bewijs - Toelaatbaarheid - Aanwending in strijd met het recht op een eerlijk proces - Beoordeling

Om te beoordelen of het gebruik van een onregelmatig verkregen bewijselement in strijd is met het recht op een eerlijk proces kan de kamer van inbeschuldigingstelling met name het niet opzettelijk of verschoonbaar karakter in aanmerking nemen van de door de overheid begane onrechtmatigheid of het feit dat die niet in verhouding staat tot de ernst van het misdrijf dat door de onregelmatige handeling kon worden vastgesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 707.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

12 december 2018

P.2018.1240.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.4](#)

AC nr. 707

BURGERLIJKE RECHTEN - POLITIEKE RECHTEN***- Artikel 14, IVBPR - Onrechtmatig verkregen bewijs - Beoordeling toelaatbaarheid door de rechter - Wijze - Wering***

Behoudens wanneer de wet uitdrukkelijk anders bepaalt, staat het de rechter de toelaatbaarheid van een onrechtmatig verkregen bewijs te beoordelen in het licht van de artikelen 6 EVRM en 14 IVBPR, rekening houdende met de elementen van de zaak in haar geheel genomen, inbegrepen de wijze waarop het bewijs verkregen werd en de omstandigheden waarin die onrechtmatigheid werd begaan; een dergelijk bewijs, behoudens het geval van miskennis van een op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm, mag alleen worden geweerd wanneer de bewijsverkrijging is aangetast door een gebrek waardoor de betrouwbaarheid ervan wegvalt of waardoor het recht op een eerlijk proces in gevaar wordt gebracht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 70, §§ 1 en 2 Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten

9 november 2018

C.2017.0220.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#)

AC nr. 620

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING***- Beschikkingsbeginsel - Vordering van de burgerlijke partij - Voorwerp - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Ambtshalve wijziging van de omschrijving door de rechter in blijvende invaliditeit***

De rechter die een gedeelte van de gevorderde bedragen toekent door de vordering verantwoord te verklaren als blijvende invaliditeit en niet op grond van de aangevoerde arbeidsongeschiktheid, wijzigt het voorwerp van de vordering van de burgerlijke partij niet (1). (1) Zie Cass. 12 november 2008, AR P.07.1627.F, AC 2008, nr. 628: "Wanneer het bestreden arrest aan de vordering zoals door de burgerlijke partij verwoord, een andere omschrijving geeft dan die welke in conclusie is voorgesteld, wijzigen de appelrechters het voorwerp van de vordering niet en doen zij geen uitspraak over een niet-gevorderde zaak"; P. MARCHAL, "Principes généraux du droit", RPDB, Bruylant 2014, nrs. 188 tot 194.

- Artt. 807 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

5 december 2018

P.2018.0782.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#)

AC nr. 686

CASSATIE***Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Onwettigheid van de hoofdstraf - Omvang van de vernietiging - Schuldigverklaring - Hoofdstraffen en bijkomende straffen***

De onwettigheid van de beslissing over de hoofdstraf brengt de vernietiging met zich mee van de beslissingen over de straffen en over de bijdrage aan het Bijzonder Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden; ze strekt zich daarentegen niet uit tot de schuldigverklaring (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 706.

- Art. 434 Wetboek van Strafvordering

12 december 2018

P.2018.0987.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.3](#)

AC nr. 706

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen van cassatieberoep en betekening - Duur, begin en einde - Gebrek aan betekening of kennisgeving - Duur van het cassatieberoep in de tijd

Uit artikel 1073, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek en uit de afwezigheid van een wettelijke bepaling die een maximale termijn vanaf de uitspraak voorziet om cassatieberoep aan te tekenen, volgt dat bij gebrek aan betekening of kennisgeving van het bestreden arrest, in beginsel onbepaald in de tijd cassatieberoep kan worden aangetekend; artikel 2262bis Burgerlijk Wetboek heeft betrekking op de verjaring en is niet van toepassing op de termijnen om een rechtsmiddel in te stellen, zoals de termijn om zich in cassatie te voorzien (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2262bis Burgerlijk Wetboek

- Art. 1073, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

9 november 2018

C.2018.0070.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.6](#)

AC nr. 622

Burgerlijke zaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Beslissingen in feite en in rechte - Beslissing van de appelrechter om de zaak bij toepassing van artikel 1068, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek naar de eerste rechter te verwijzen - Eindbeslissing op tussengeschied

De beslissing waarbij de appelrechter zich uitspreekt over de devolutieve kracht van het hoger beroep en beslist om de zaak bij toepassing van artikel 1068, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek te verwijzen naar de eerste rechter, is een eindbeslissing op tussengeschied in de zin van artikel 19, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek waartegen onmiddellijk cassatieberoep openstaat (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 19, eerste lid, en 1068, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

9 november 2018

C.2018.0070.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.6](#)

AC nr. 622

STRAFZAKEN

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geen eindbeslissing, toch onmiddellijk vatbaar voor cassatieberoep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Toezicht op de regelmatigheid van de onderzoeksprocedure - Arrest dat de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding nagaat en toezicht uitoefent op de regelmatigheid van de procedure - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Wanneer het bestreden arrest de voorlopige hechtenis handhaaft nadat het de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding is nagegaan en hierbij toezicht heeft uitgeoefend op de regelmatigheid van de procedure, met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering betreffende onderzoekshandelingen die buiten de saisine van de onderzoeksrechter zijn verricht, zijn die beslissingen vatbaar voor een onmiddellijk cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 707.

- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 december 2018 P.2018.1240.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.4](#) AC nr. 707

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Betekening - Arrest van buitenvervolginstelling - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Betekening aan de personen tegen wie de strafvordering is ingesteld - Verplichting tot betekening

De burgerlijke partij moet haar cassatieberoep tegen een arrest van buitenvervolginstelling doen betekenen aan de personen tegen wie de strafvordering is ingesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 704.

- Art. 427, eerste lid Wetboek van Strafvordering

12 december 2018 P.2018.0786.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.1](#) AC nr. 704

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Beslissing die het verzet ongedaan verklaart - Cassatieberoep tegen de verstekbeslissing - Ontvankelijkheid

Een beklaagde kan cassatieberoep instellen tegen de verstekbeslissing vatbaar voor verzet, binnen dezelfde termijn als het cassatieberoep dat openstaat tegen de beslissing die het verzet ongedaan verklaart, mits dat verzet binnen de gewone verzetstermijn werd gedaan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2018, nr. 725; zie Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0365.N, §§ 1 tot 3, AC 2018, nr. 181 (zaak waarin verzet werd gedaan vóór het verstrijken van de gewone verzetstermijn, maar waarin het cassatieberoep tegen de verstekbeslissing niet ontvankelijk is op grond dat het werd ingesteld na het cassatieberoep tegen de beslissing die het verzet ongedaan verklaart).

- Artt. 187, § 6, 1°, en 424 Wetboek van Strafvordering

19 december 2018 P.2018.0421.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.3](#) AC nr. 725

CASSATIEMIDDELEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Belang - Strafvordering - Straf naar recht verantwoord zonder de verzwarende omstandigheid - Middel inzake de verzwarende omstandigheid - Ontvankelijkheid

Wanneer een straf werd uitgesproken wegens een misdrijf dat met een verzwarende omstandigheid werd gepleegd, is het middel niet ontvankelijk dat enkel betrekking heeft op de verzwarende omstandigheid, wanneer de veroordeling naar recht verantwoord blijft door het misdrijf zonder de verzwarende omstandigheid (1). (1) Cass. 2 oktober 1996, AR P.96.1085.F, AC 1996, nr. 347, en verwijzingen in noot; zie Cass. 12 december 2007, AR P.07.1015.F, AC 2007, nr. 644; R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", RPDB 2015, nr. 809 en verwijzingen in noot 2910.

5 december 2018 P.2018.0642.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.2](#) AC nr. 685

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Beslissingen die het verloop van de procedure van het deskundigenonderzoek regelen - Rechtsmiddelen - Begrip

Artikel 963, §1, Gerechtelijk Wetboek houdt in dat een beslissing die het verloop van de procedure van het deskundigenonderzoek regelt en niet valt onder een van de in die bepaling vermelde uitzonderingen, niet kan worden aangevochten middels een gewoon rechtsmiddel, ongeacht of die beslissing dient te worden aangezien als een eindbeslissing, waarbij de rechter een tussen partijen gevoerde betwisting beslecht en hierdoor zijn rechtsmacht hieromtrent volledig uitput.

- Art. 963, § 1 Gerechtelijk Wetboek

9 november 2018

C.2017.0315.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.5](#)

AC nr. 621

DOUANE EN ACCIJNZEN

- Procedure navordering van rechten - Verjaringstermijn van drie jaar - Aanvang op de dag waarop het oorspronkelijk van de belastingplichtige opgeëiste bedrag is geboekt

Opdat de termijn van drie jaar voor het inleiden van een procedure tot navordering van niet-geheven rechten een aanvang kan nemen op de dag waarop het oorspronkelijk van de belastingplichtige opgeëiste bedrag is geboekt, is vereist dat oorspronkelijk bij de invoer een bedrag werd opgeëist en dat dit bedrag werd geboekt; bij gebrek aan zulke boeking, gaat de termijn in op de dag waarop de douaneschuld is ontstaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2.1 EEG-Verordening nr. 1697/79 van de Raad van 24 juli 1979 inzake navordering van de rechten bij invoer of bij uitvoer

14 december 2018

C.2014.0175.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.1](#)

AC nr. 714

- Douane-expediteur - Invoerrechten - Betaling aan de administratie - Verhaal op de opdrachtgever - Mogelijkheid

Uit de artikelen 1999 en 2000 B.W. en artikel 13 van de Wet van 5 mei 1872 houdende herziening van het wetboek van koophandel betreffende het pand en de commissie volgt dat de douane-expediteur, ongeacht of de overeenkomst met zijn opdrachtgever als een lastgeving dan wel als een commissieovereenkomst dient te worden gekwalificeerd, de invoerrechten en anti-dumpingrechten tot betaling waarvan hij jegens de administratie gehouden is, kan verhalen op zijn opdrachtgever (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 13 Wet 5 mei 1872 houdende herziening der beschikkingen betreffende het Pand en de Commissie. - WETBOEK VAN KOOPHANDEL : BOEK I _ TITELS VI en VII. Het Pand en De Commissie

- Artt. 1999 en 2000 Burgerlijk Wetboek

14 december 2018

C.2014.0175.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.1](#)

AC nr. 714

EIGENDOM

- Burenhinder - Abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar - Weerslag op de vergoeding

De abnormale vatbaarheid van het pand van de naburige eigenaar sluit het bestaan van burenhinder niet uit, maar kan een weerslag hebben op de omvang van de vergoeding, die de rechter naar redelijkheid moet beoordelen rekening houdend met alle omstandigheden van het geval, zoals onder meer de plaatsgesteldheid, de bestemming, de ouderdom van het gebouw en de stand van de techniek; indien de abnormale vatbaarheid voor de hinder geheel is toe te rekenen aan de naburige eigenaar kan de rechter de vergoeding zelfs herleiden tot nul.

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

3 december 2018

C.2018.0288.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181203.1](#)

AC nr. 678

- Burenhinder

De eigenaar van een pand die door een daad, een verzuim of eender welke gedraging het evenwicht tussen de eigendommen verbreekt door aan een naburige eigenaar hinder op te leggen die de gewone ongemakken van het nabuurschap overtreft, is een rechtmatige en passende vergoeding tot herstel van het verstoorde evenwicht verschuldigd (1). (1) Cass. 24 maart 2016, AR C. 15.0308.N, AC 2016, nr. 219; Cass. 15 november 2013, AR C.11.0656.F, AC 2013, nr. 605.

- Art. 544 Burgerlijk Wetboek

EUROPESE UNIE

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Algemeen - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Fonds voor Bestaanszekerheid voor de Uitzendkrachten - Toepassingsgebied

De waarborgregeling waarin werd voorzien door artikel 13 van de CAO nr. 36bis, gesloten op 27 november 1981 in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de oprichting van een "Fonds voor bestaanszekerheid voor de uitzendkrachten" en vaststelling van zijn statuten, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 9 december 1981, die strekt tot de bescherming van de uitzendkrachten tegen de niet-nakoming door het uitzendkantoor van zijn verplichting tot betaling van de aan de werknemers toekomende lonen en vergoeding van hun arbeidsprestaties, is geen regeling van sociale zekerheid zoals bedoeld in de Verordening (EEG) nr. 1408/71 en houdt daar evenmin enig verband mee; die waarborgregeling valt bijgevolg niet onder de materiële werkingssfeer van de Verordening (EEG) nr. 1408/71 (1). (1) Zie concl. OM.

8 oktober 2018

S.2013.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.2](#)

AC nr. 530

Verdragsbepalingen - Algemeen - Nationaal recht - Strijdigheid met Unierecht - Buiten toepassing lating - Toepassing

Het algemeen rechtsbeginsel dat de rechter verplicht de inhoud van het door de verwijzingsregel aangewezen buitenlands recht ambtshalve vast te stellen en toe te passen overeenkomstig de in het land van herkomst gevolgde interpretatie, dat is neergelegd in artikel 1138, 3°, Gerechtelijk Wetboek en artikel 15, §1, Wetboek IPR, is vreemd aan de beslissing van de appelrechters die immers geen toepassing dienden te maken van buitenlands recht, maar dienden na te gaan of een nationale wettelijke bepaling buiten toepassing moet worden gelaten wegens strijdigheid met het Unierecht (1). (1) Zie concl. OM.

8 oktober 2018

S.2013.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.2](#)

AC nr. 530

Verdragsbepalingen - Algemeen - Richtlijn 96/71/EG - Grensoverschrijdende tewerkstelling - Arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden - Toepasselijk recht

Uit artikel 3, lid 1, Richtlijn 96/71/EG volgt niet dat het uitzendbedrijf, met betrekking tot de bedoelde arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden, de nationale bepalingen van de uitzendstaat moet toepassen (1). (1) Zie concl. OM.

8 oktober 2018

S.2013.0074.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.2](#)

AC nr. 530

GERECHTSKOSTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Veroordeling van beklaagden wegens onderscheiden misdrijven - Hoofdelijke veroordeling tot alle kosten van de strafvordering - Wettigheid

De hoofdelijke veroordeling van verschillende beklaagden tot het geheel van de kosten van de strafvordering of tot hetzelfde aandeel in die kosten, krachtens artikel 50 Strafwetboek, is wettig wanneer sommige van die beklaagden schuldig zijn bevonden aan één telastlegging en anderen, naast dat misdrijf, ook schuldig zijn bevonden aan een tweede telastlegging, voor zover de rechter vaststelt dat al die kosten werden veroorzaakt door de telastlegging waaraan alle beklaagden schuldig werden bevonden (1). (1) Zie Cass. 4 januari 2011, AR P.10.1198.N, AC 2011, nr. 3; Cass. 15 maart 2006, AR P.05.1488.F, AC 2006, nr. 153 (ambtshalve middel).

- Art. 50, eerste en tweede lid Strafwetboek

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Veroordeling van bepaalde beklaagden wegens actieve en van andere beklaagden wegens passieve corruptie - Hoofdelijke veroordeling tot alle kosten van de strafvordering - Wettigheid naargelang de feiten van corruptie al dan niet onderscheiden zijn

Zij die schuldig zijn verklaard aan actieve omkoping kunnen ook hoofdelijk worden veroordeeld tot de kosten samen met de persoon die een openbaar ambt uitoefent en die een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt, aanneemt of ontvangt om een van de in artikel 247 Strafwetboek bedoelde gedragingen aan te nemen en die zich aldus schuldig heeft gemaakt aan passieve omkoping, waarbij elk van die twee telastleggingen een keerzijde van eenzelfde strafbaar feit van omkoping uitmaakt (1); daarentegen machtigt de omstandigheid dat onderscheiden daders die ingevolge eenzelfde beslissing afzonderlijk schuldig werden verklaard aan twee op zich reeds onderscheiden feiten van omkoping, de rechter niet om alle beklaagden hoofdelijk tot terugbetaling van dezelfde kosten te veroordelen (2). (1) Zie André LORENT, "Les frais de justice répressive", Rev.dr.pén.crim. 1983, p. 642, met verwijzing naar Cass. 26 juni 1926, Rev.dr.pén.crim. 1926, p. 816 ; Cass. 15 maart 2006, AR P.05.1488.F, AC 2006, nr. 153 (burgerlijke rechtsvordering, begrip "gemeenschappelijke fout"); contra Cass. 27 januari 1964, Pas. 1964, I, pp. 557 en 558. (2) Zie Cass. 20 juli 1971, AC 1971, p. 1125.

- Artt. 50, eerste en tweede lid, 246 en 247 Strafwetboek

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 22 - Eerbiediging privéleven van de belastingplichtige - Observatie door fiscale ambtenaren in de openbare ruimte - Verenigbaarheid

Het inzamelen door eigen waarnemingen van feitelijke gegevens in de openbare ruimte door de fiscale administratie met het oogmerk de waarachtigheid van bepaalde feiten te achterhalen teneinde de belasting te kunnen heffen, levert in beginsel geen inbreuk op het privéleven van de belastingplichtige op (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

14 december 2018

F.2018.0093.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.5](#)

AC nr. 717

Art. 11 - Gelijkheidsbeginsel - Draagwijdte - Personen die de schending ervan kunnen aanvoeren - Publiekrechtelijke rechtspersonen

Het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, dat vervat ligt in de artikelen 10 en 11 Grondwet, is niet enkel een waarborg voor natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen, maar de schending ervan kan ook worden aangevoerd door publiekrechtelijke rechtspersonen (1). (1) Zie GwH 4 maart 2008, nr. 38/2008, Arr.GwH 2008, 459, r.o. B.4.2.

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

16 november 2018

C.2016.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.1](#)

AC nr. 640

Art. 10 - Gelijkheidsbeginsel - Draagwijdte - Personen die de schending ervan kunnen aanvoeren - Publiekrechtelijke rechtspersonen

Het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, dat vervat ligt in de artikelen 10 en 11 Grondwet, is niet enkel een waarborg voor natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen, maar de schending ervan kan ook worden aangevoerd door publiekrechtelijke rechtspersonen (1). (1) Zie GwH 4 maart 2008, nr. 38/2008, Arr.GwH 2008, 459, r.o. B.4.2.

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

16 november 2018

C.2016.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.1](#)

AC nr. 640

GRONDWETTELIJK HOF**- Prejudiciële vraag - Burgerlijke vordering volgend uit een misdrijf - Verjaring - Termijn - Duur - Artikel 26, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Arrest dat de ongrondwettigheid vaststelt - Draagwijdte - Stedenbouw - Herstelvordering van de stedenbouwkundig inspecteur**

De rechtsopvatting die ervan uitgaat dat het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 maart 1995 (1) de ongrondwettigheid van artikel 26 (oud) Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering beperkt tot die burgerlijke rechtsvorderingen die strekken tot het herstel van eigen schade met uitsluiting van de herstellvordering uitgaande van de stedenbouwkundig inspecteur, faalt naar recht (2). (1) Arbitragehof (thans GwH) 21 maart 1995, nr. 25/95, AA 1995, 377; dit arrest staat in de rechtsleer bekend als het "lente-arrest". (2) Deze zaak betreft de problematiek van de verjaringstermijn van de stedenbouwkundige herstellvordering en meer bepaald de overgangsregeling tussen het "lente-arrest" van het Arbitragehof, thans GwH, van 21 maart 1995 en de inwerkingtreding van de VCRO, waarin in de artikelen 6.1.43, §5, en 7.7.4 de verjaringstermijn uitdrukkelijk is geregeld. Dit artikel 7.7.4. VCRO, dat blijkbaar ook uitgaat van de toepasselijkheid van het lente-arrest op de verjaring van de herstellvordering van de stedenbouwkundig inspecteur, bepaalt thans: "Wanneer het recht van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen om een herstellvordering in te stellen ontstaan is vóór 1 september 2009, beginnen de termijnen, vermeld in artikel 6.1.41, §5, eerste lid, slechts te lopen vanaf die datum. De totale duur van de verjaringstermijn mag evenwel niet méér bedragen dan de termijnen, vermeld in artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek. Het eerste lid verhindert de toepassing van artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering niet. Wanneer de herstellvordering bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing verjaard is verklaard vóór 1 september 2009, vermeld in het eerste lid, kan de inwerkingtreding van het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid niet tot gevolg hebben dat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen. C.V. (3) Art. 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, vóór de vervanging ervan bij art. 2 Wet 10 juni 1998.

- Art. 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

16 november 2018

C.2016.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.1](#)

AC nr. 640

HOGER BEROEP**BURGERLIJKE ZAKEN (HANDELSZAKEN EN SOCIALE ZAKEN INBEGREPEN)**

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Artikel 1068, tweede lid, Gerechtig Wetboek - Onderzoekmaatregel - Bevestiging - Begrip - Geschilpunt dat niet de grondslag vormt van de onderzoekmaatregel - Draagwijdte

Een onderzoeksmaatregel wordt bevestigd in de zin van artikel 1068, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek wanneer de appelrechter enerzijds de beslissing die aan de grondslag ligt van de onderzoeksmaatregel bevestigt en anderzijds de onderzoeksmaatregel zelf, geheel of gedeeltelijk, bevestigt; de omstandigheid dat de appelrechter die een onderzoeksmaatregel bevestigt, een geschilpunt dat niet de grondslag vormt van de onderzoeksmaatregel anders beoordeelt dan de eerste rechter, doet niet er aan af dat hij toepassing dient te maken van artikel 1068, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek en de zaak, in zoverre de beoordeling ervan afhankelijk is van de resultaten van de onderzoeksmaatregel, dient te verwijzen naar de eerste rechter (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1068, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

9 november 2018

C.2018.0070.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.6](#)

AC nr. 622

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Beslissingen en partijen - Beslissingen die het verloop van de procedure van het deskundigenonderzoek regelen - Rechtsmiddelen - Begrip

Artikel 963, §1, Gerechtelijk Wetboek houdt in dat een beslissing die het verloop van de procedure van het deskundigenonderzoek regelt en niet valt onder een van de in die bepaling vermelde uitzonderingen, niet kan worden aangevochten middels een gewoon rechtsmiddel, ongeacht of die beslissing dient te worden aangezien als een eindbeslissing, waarbij de rechter een tussen partijen gevoerde betwisting beslecht en hierdoor zijn rechtsmacht hieromtrent volledig uitput.

- Art. 963, § 1 Gerechtelijk Wetboek

9 november 2018

C.2017.0315.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.5](#)

AC nr. 621

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Gevolgen - bevoegdheid van de rechter - Gevolg - Gerechtelijke verdeling - Afwezigheid van devolutieve werking - Toepassingsgebied

De afwezigheid van devolutieve werking van het hoger beroep geldt voor het hoger beroep tegen elk vonnis inzake gerechtelijke verdeling, zonder onderscheid, dat voor de aanvang van de notariële fase van die verdeling is geweest.

- Art. 1224/2 Gerechtelijk Wetboek

16 november 2018

C.2018.0112.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.4](#)

AC nr. 643

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vorm - Grievenformulier - Algemene vermeldingen in strijd met de wettelijke voorschriften - Gevolg

De omstandigheid dat het door het openbaar ministerie gebruikte formulier, waarvan de aanwending op zichzelf facultatief is (1), algemene vermeldingen bevat die voortaan in strijd zijn met de bij artikel 204 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven regel betreffende de verplichting voor de appelland om de grieven op te geven die hij tegen het bestreden vonnis wenst in te brengen, berokkent de beklagde geen nadeel, aangezien die akte, waarbij het openbaar ministerie de beslissingen heeft aangewezen die het hervormd wilde zien, binnen de wettelijke termijn werd neergelegd. (1) Zie concl. OM in Cass. 24 januari 2018, AR P.17.1070.F, Pas. 2018, nr. 53.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vorm - Verplichting de grieven op te geven - Grievenformulier - Facultatief karakter - Gevolg

Artikel 204 Wetboek van Strafvordering verplicht de appellant alleen om nauwkeurig te bepalen op welke punten de beroepen beslissing moet worden hervormd (1); noch deze bepaling noch het koninklijk besluit van 18 februari 2016 verplichten de partij die hoger beroep instelt om gebruik te maken van het formulier waarvan het model in bijlage aan dit besluit is gehecht; bijgevolg kan de omstandigheid dat de appellant een ander type document gebruikt om de beslissingen van het beroepen vonnis op te geven die hij hervormd wenst te zien, niet tot verval van het hoger beroep leiden. (1) Cass. 3 mei 2017, AR P.17.0145.F, AC 2017, nr. 305, met concl. OM in Pas. 2017, nr. 305.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vorm - Grieven

Een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing in het verzoekschrift tot hoger beroep van een beslissing van het beroepen vonnis waarvan de eiser in hoger beroep de hervorming door de appelrechter vraagt; niet vereist is dat de eiser in hoger beroep, in het verzoekschrift of het grievenformulier, opgave doet van de redenen van zijn hoger beroep, noch van de middelen die hij wenst aan te voeren om de hervorming van de in de grief bedoelde beslissing te verkrijgen (1). (1) Cass. 27 september 2017, AR P.17.0257.F, AC 2017, nr. 502; zie Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0176.F, AC 2017, nr. 427, § 6, met concl. OM in Pas. 2017, nr. 427.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier - Grieven - Nauwkeurighedsvereiste - Grief die niet ter zake dient

De rechter kan niet beslissen dat het verzoekschrift onnauwkeurig is en hij kan het hoger beroep van de appellant niet vervallen verklaren op grond dat sommige grieven niet ter zake dienend zijn; dergelijke reden houdt geen verband met het onderzoek naar de nauwkeurigheid van de in het verzoekschrift opgegeven grieven (1). (1) Cass. 27 september 2017, AR P.17.0257.F, AC 2017, nr. 502; zie Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0176.F, AC 2017, nr. 427, § 6, met concl. OM in Pas. 2017, nr. 427. Zie Cass. 1 maart 2017, AR P.16.1283.F, AC 2017, nr. 146, met concl. OM in Pas.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Verzoekschrift met grieven - Grief - Begrip - Grief met betrekking tot de schuldvraag

Een grief in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing in het verzoekschrift in hoger beroep van een bepaalde beslissing van het beroepen vonnis waarvan de eiser in hoger beroep de hervorming door de appelrechter vraagt (1); wanneer het openbaar ministerie in zijn grievenformulier vermeldt dat zijn hoger beroep betrekking heeft op de schuldigverklaring aan een telastlegging waarvan de eerste rechter de beklaagde heeft vrijgesproken, is de appelrechter bevoegd om de reden van die vrijspraak te beoordelen. (1) Cass. 31 oktober 2018, AR P.18.0394.F, AC 2018, nr. 596, met concl. van OM in Pas. 2018, nr. 596.

- Art. 204, eerste lid Wetboek van Strafvordering

12 december 2018

P.2018.0924.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.2](#)

AC nr. 705

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vorm - Grieven - Nauwkeurighedsvereiste

De grieven zijn nauwkeurig bepaald in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering wanneer de rechter en de partijen met zekerheid de beslissing of de beslissingen van het beroepen vonnis kunnen bepalen waarvan de appellant de hervorming vraagt, met andere woorden wanneer daardoor de omvang van de saisine van de appelrechters kan worden bepaald (1). (1) Cass. 27 september 2017, AR P.17.0257.F, AC 2017, nr. 502; zie Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0176.F, AC 2017, nr. 427, § 6, met concl. OM in Pas. 2017, nr. 427.

- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSLS

BEDONGEN STELSLS

Bedongen stelsels - Scheiding van goederen - Eigen goederen - Beheer door de andere echtgenoot - Ontbinding van het stelsel - Vruchten - Rekenschap en verantwoording - Omvang - Artikel 1467, Burgerlijk Wetboek - Wetsuitlegging

De appelrechters die oordelen dat wat betreft de toepassing van artikel 1467 Burgerlijk Wetboek, deze wetsbepaling een onredelijke bepaling zou zijn in de interpretatie dat enkel over de nog aanwezige vruchten rekenschap moet worden gegeven en dat een doelgebonden en redelijke wetsuitlegging aangewezen is, geven hiermee aan voormeld artikel 1467 een grondwetsconforme uitlegging en schenden aldus deze wetsbepaling niet (1). (1) Zie, voor de prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof in deze zaak, Cass. 28 april 2017, AR C.16.0075.N, AC 2017, nr. 641, met andersluidende concl. OM.

- Art. 1467 Burgerlijk Wetboek

16 november 2018

C.2016.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.2](#)

AC nr. 641

Bedongen stelsels - Scheiding van goederen - Eigen goederen - Beheer door de andere echtgenoot - Ontbinding van het stelsel - Vruchten - Rekenschap en verantwoording - Omvang - Artikel 1467, Burgerlijk Wetboek - Wetsuitlegging

De appelrechters die oordelen dat wat betreft de toepassing van artikel 1467 Burgerlijk Wetboek, deze wetsbepaling een onredelijke bepaling zou zijn in de interpretatie dat enkel over de nog aanwezige vruchten rekenschap moet worden gegeven en dat een doelgebonden en redelijke wetsuitlegging aangewezen is, geven hiermee aan voormeld artikel 1467 een grondwetsconforme uitlegging en schenden aldus deze wetsbepaling niet (1). (1) Zie, voor de prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof in deze zaak, Cass. 28 april 2017, AR C.16.0075.N, AC 2017, nr. 641, met andersluidende concl. OM.

- Art. 1467 Burgerlijk Wetboek

16 november 2018

C.2016.0075.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.2](#)

AC nr. 296

INKOMSTENBELASTINGEN

AANSLAGPROCEDURE

Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Observatie door fiscale ambtenaren in de openbare ruimte - Artikel 47ter en 47sexies Sv. - Toepasselijkheid

De artikelen 47ter en 47sexies Sv. zijn niet van toepassing op fiscale ambtenaren, andere dan zij die ter beschikking zijn gesteld van de federale politie en de hoedanigheid hebben van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur, die observaties uitvoeren met het oog op het bepalen van de belastingschuld (1). (1) Zie concl OM.

- Artt. 47ter en 47sexies Wetboek van Strafvordering

14 december 2018

F.2018.0093.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.5](#)

AC nr. 717

Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Observatie door fiscale ambtenaren in de openbare ruimte - Geoorloofdheid

Het legaliteitsbeginsel staat er in beginsel niet aan in de weg dat de administratie gebruik maakt van bewijsmiddelen die eenieder ter beschikking staan, zoals het doen van materiële vaststellingen in de openbare ruimte, behoudens wanneer zulks in strijd is met de beginselen van behoorlijk bestuur of een miskenning oplevert van de grondrechten zoals het recht op het privéleven; aldus kunnen fiscale ambtenaren in beginsel vanop de openbare weg met het oog op het bepalen van de belastingschuld ongemerkt de beroepsactiviteiten van een belastingplichtige observeren, evenals de beroepshandelingen die deze stelt met andere belastingplichtigen, ook al vinden deze observaties herhaaldelijk plaats (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 170 De gecoördineerde Grondwet 1994

14 december 2018

F.2018.0093.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.5](#)

AC nr. 717

Aanslagprocedure - Bezwaar - Bezwaartermijn - Aanvang - Vastgestelde ongrondwettigheid - Taak van de rechter

Indien de rechter aan de vastgestelde ongrondwettigheid van artikel 371 WIB92 zonder meer een einde kan stellen door dit wetsartikel aan te vullen aan de hand van artikel 53bis, 2°, Gerechtelijk Wetboek, kan en moet hij dit doen.

- Art. 371 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

14 december 2018

F.2016.0115.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.4](#)

AC nr. 716

INTEREST**MORATOIRE INTERESTEN*****Moratoire interest - Vertraging in de betaling - Foutief stilzitten - Medeschuld van de schuldeiser***

Wanneer de rechter vaststelt dat de in artikel 1153, eerste lid B.W. bedoelde vertraging in de betaling mede te wijten is aan de schuld van de schuldeiser, kan de moratoire interest, die de vertraging in de betaling forfaitair vergoedt, niet integraal ten laste van de schuldenaar worden gelegd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1153, eerste lid Burgerlijk Wetboek

14 december 2018

C.2014.0175.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.1](#)

AC nr. 714

Moratoire interest - Inkomstenbelastingen - Onterecht ontvangen nalatigheidsinteressen ingehouden door de fiscale administratie - Terugbetaling

Moratoriuminteressen worden toegekend telkens wanneer een door de Staat onterecht ontvangen som die door de belastingadministratie is ingehouden en die aan de belastingplichtige interesten ontzegt op de sommen die hem onterecht zijn ontnomen, aan de belastingplichtige wordt terugbetaald, ongeacht de reden waarom de terugbetaling van de ingekohierde belastingen en de aankleven daarop moet gebeuren (1). (1) Zie concl. OM. Het Hof heeft op dezelfde datum een tweede arrest in dezelfde zin uitgesproken (F.14.0188.N).

- Art. 418 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

- Art. 308 Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

14 december 2018

F.2014.0111.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.3](#)

AC nr. 715

KOOPHANDEL, KOOPMAN***- Handelsagentuurovereenkomst - Handelsagent - Verbintenissen voor het bemiddelen of***

afsluiten van zaken - Vermoeden van winstoogmerk - Weerlegging

De weerlegging van het vermoeden van winstoogmerk heeft slechts tot gevolg dat de verbintenissen van de handelsagent voor het bemiddelen of afsluiten van zaken niet kunnen worden beschouwd worden als daden van koophandel, zonder dat daardoor afbreuk wordt gedaan aan de kwalificatie van de overeenkomst als handelsagentuurovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2, zevende streepje Wetboek van Koophandel
- Art. 1 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

16 november 2018 C.2018.0106.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.3](#) AC nr. 642

- Handelsagentuurovereenkomst - Handelsagent - Verbintenissen voor het bemiddelen of afsluiten van zaken - Aard - Bewijs

Wanneer er sprake is van een handelsagentuurovereenkomst in de zin van artikel 1 van de Wet van 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst, worden de verbintenissen van de handelsagent voor het bemiddelen of afsluiten van zaken op weerlegbare wijze vermoed daden van koophandel te zijn, en aldus met een winstoogmerk te zijn aangegaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2, zevende streepje Wetboek van Koophandel
- Art. 1 Wet 13 april 1995 betreffende de handelsagentuurovereenkomst

16 november 2018 C.2018.0106.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.3](#) AC nr. 642

MISDRIJF**TOEREKENBAARHEID****Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Artikel 5, tweede lid, Strafwetboek - Wetens en willens handelen**

"Wetens en willens handelen" zoals vereist bij artikel 5, tweede lid, Strafwetboek betekent dat de dader bewust en zonder dwang handelt; die bepaling vereist niet dat de dader te kwader trouw of bedrieglijk handelt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

9 november 2018 C.2017.0220.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#) AC nr. 620

Toerekenbaarheid - Algemeen - Eenzelfde misdrijf - Verantwoordelijkheid van een natuurlijk persoon en van een rechtspersoon - Strafuitsluitingsgrond

Artikel 5, tweede lid, Strafwetboek dat de gevallen regelt waarin de verantwoordelijkheid van een natuurlijke persoon en van een rechtspersoon in het gedrang komen wegens eenzelfde misdrijf, voert een strafuitsluitingsgrond in voor degene die de minst zware fout heeft begaan; die verschoningsgrond geldt voor de dader van het door onvoorzichtigheid of onachtzaamheid gepleegde misdrijf en niet voor degene die wetens en willens heeft gehandeld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

9 november 2018 C.2017.0220.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#) AC nr. 620

OMKOPING

- Veroordeling van bepaalde beklaagden wegens actieve en van andere beklaagden wegens passieve corruptie - Hoofdelijke veroordeling tot alle kosten van de strafvordering - Wettigheid naargelang de feiten van corruptie al dan niet onderscheiden zijn

Zij die schuldig zijn verklaard aan actieve omkoping kunnen ook hoofdelijk worden veroordeeld tot de kosten samen met de persoon die een openbaar ambt uitoefent en die een aanbod, een belofte of een voordeel van welke aard dan ook vraagt, aanneemt of ontvangt om een van de in artikel 247 Strafwetboek bedoelde gedragingen aan te nemen en die zich aldus schuldig heeft gemaakt aan passieve omkoping, waarbij elk van die twee telastleggingen een keerzijde van eenzelfde strafbaar feit van omkoping uitmaakt (1); daarentegen machtigt de omstandigheid dat onderscheiden daders die ingevolge eenzelfde beslissing afzonderlijk schuldig werden verklaard aan twee op zich reeds onderscheiden feiten van omkoping, de rechter niet om alle beklaagden hoofdelijk tot terugbetaling van dezelfde kosten te veroordelen (2). (1) Zie André LORENT, "Les frais de justice répressive", Rev.dr.pén.crim. 1983, p. 642, met verwijzing naar Cass. 26 juni 1926, Rev.dr.pén.crim. 1926, p. 816 ; Cass. 15 maart 2006, AR P.05.1488.F, AC 2006, nr. 153 (burgerlijke rechtsvordering, begrip "gemeenschappelijke fout"); contra Cass. 27 januari 1964, Pas. 1964, I, pp. 557 en 558. (2) Zie Cass. 20 juli 1971, AC 1971, p. 1125.

- Artt. 50, eerste en tweede lid, 246 en 247 Strafwetboek

19 december 2018

P.2018.0824.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.4](#)

AC nr. 726

ONDERNEMINGSRAAD EN VEILIGHEIDSCOMITE

BESCHERMDE WERKNEMERS

Beschermde werknemers - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Variabele beschermingsvergoeding - Voorwaarden - Vraag tot reïntegratie

Het arrest stelt niet vast dat de werknemer of de organisatie die zijn kandidatuur heeft voorgedragen zijn reïntegratie heeft aangevraagd en de werkgever deze aanvraag heeft geweigerd; het arrest dat oordeelt dat de werkgever ook de op grond van artikel 17 Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden gevorderde vergoeding verschuldigd is, op grond dat zij hierover op geen enkele wijze verweer voert, behoudens wat de concrete becijfering ervan betreft, verantwoordt zijn beslissing niet naar recht.

8 oktober 2018

S.2014.0044.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.4](#)

AC nr. 532

Beschermde werknemers - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Gerechtelijke ontbinding - Vordering - Werknemer - Ernstige contractuele wanprestatie - Impliciet ontslag - Toepassing

Artikel 2, §1, tweede lid, 2°, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden dat bepaalt dat elke beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werknemer wegens feiten die een reden uitmaken die ten laste van de werkgever kan gelegd worden, voor de toepassing van dit artikel als ontslag geldt, heeft niet uitsluitend betrekking op een door de werknemer in toepassing van artikel 35 Arbeidsovereenkomstenwet gegeven ontslag wegens feiten die een dringende reden uitmaken in hoofde van de werkgever; die wetsbepaling ziet ook op de gerechtelijke ontbinding van de overeenkomst op verzoek van een personeelsafgevaardigde, uitgesproken op grond van een ernstige contractuele wanprestatie van de werkgever van die aard dat de personeelsafgevaardigde op grond van die feiten terecht de onregelmatige beëindiging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever zoals bedoeld in artikel 2, §1, eerste lid, 1°, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden had kunnen vaststellen.

8 oktober 2018

S.2014.0044.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.4](#)

AC nr. 532

Beschermde werknemers - Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden - Gerechtelijke ontbinding - Vordering - Werkgever - Werknemer - Onderscheid

Zoals ook blijkt uit de wetsgeschiedenis, volgt uit het geheel van de bepalingen van het artikel 2, §1, eerste en tweede lid en §6, Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden die de bescherming van de personeelsafgevaardigden beogen, dat de Wet Ontslagregeling Personeelsafgevaardigden wel de gerechtelijke ontbinding op verzoek van de werkgever uitsluit als wijze waarop de arbeidsovereenkomst van een personeelsafgevaardigde of kandidaat-personeelsafgevaardigde kan worden beëindigd, maar dat deze wet niet verhindert dat de gerechtelijke ontbinding van zijn arbeidsovereenkomst kan worden uitgesproken op verzoek van de personeelsafgevaardigde of kandidaat-personeelsafgevaardigde zelf.

8 oktober 2018

S.2014.0044.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.4](#)

AC nr. 532

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtelijk onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Kamer van inbeschuldigingstelling - Onregelmatig bewijs - Toelaatbaarheid - Aanwending in strijd met het recht op een eerlijk proces - Beoordeling

Om te beoordelen of het gebruik van een onregelmatig verkregen bewijselement in strijd is met het recht op een eerlijk proces kan de kamer van inbeschuldigingstelling met name het niet opzettelijk of verschoonbaar karakter in aanmerking nemen van de door de overheid begane onrechtmatigheid of het feit dat die niet in verhouding staat tot de ernst van het misdrijf dat door de onregelmatige handeling kon worden vastgesteld (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 707.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

12 december 2018

P.2018.1240.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.4](#)

AC nr. 707

Gerechtelijk onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Onderzoekshandelingen verricht buiten de saisine van de onderzoeksrechter - Onregelmatig bewijs - Sanctie

Aangezien het verbod voor de onderzoeksrechter om andere feiten te onderzoeken dan die welke bij hem aanhangig werden gemaakt niet is voorgeschreven op straffe van nietigheid, kan de rechter het ingevolge die overschrijding verkregen bewijs enkel nietig verklaren of het op een andere manier uitsluiten door te preciseren hoe en waarom die onregelmatigheid hetzij de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast, hetzij tot gevolg had dat het gebruik van dat bewijs in strijd is met het recht op een eerlijk proces (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 707.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

12 december 2018

P.2018.1240.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.4](#)

AC nr. 707

Gerechtelijk onderzoek - Regelmaticheid van de procedure - Kamer van inbeschuldigingstelling - Arrest dat de regulariteit van het bevel tot aanhouding nagaat en toezicht uitoefent op de regulariteit van de procedure - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Wanneer het bestreden arrest de voorlopige hechtenis handhaaft nadat het de regulariteit van het bevel tot aanhouding is nagegaan en hierbij toezicht heeft uitgeoefend op de regulariteit van de procedure, met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering betreffende onderzoekshandelingen die buiten de saisine van de onderzoeksrechter zijn verricht, zijn die beslissingen vatbaar voor een onmiddellijk cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 707.

- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 december 2018

P.2018.1240.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.4](#)

AC nr. 707

ONTVOERING VAN EEN KIND

- Verdrag van Den Haag van 19 oktober 1996 - Inwerkingtreding - Ontvoering vóór die datum - Bezoekrecht - Regeling - Samenwerking tussen de verdragsluitende Staten - Toepasselijkheid van het Verdrag

Het Verdrag van Den Haag van 19 oktober 1996 inzake de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning, de tenuitvoerlegging en de samenwerking op het gebied van ouderlijke verantwoordelijkheid en maatregelen ter bescherming van kinderen is van toepassing op de regeling van een bezoekrecht alsook op de noodzakelijke samenwerking tussen de verdragsluitende Staten die na de inwerkingtreding van dat verdrag dienen op te treden, zelfs al wordt dat bezoekrecht noodzakelijk gemaakt door de ontvoering van een kind die vóór de inwerkingtreding van dat verdrag heeft plaatsgehad (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 316.

23 mei 2019

C.2017.0463.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190523.16](#)

AC nr. ...

- Verdrag van Den Haag van 25 oktober 1980 - Inwerkingtreding - Ontvoering vóór die datum - Bezoekrecht - Toepasselijkheid van het Verdrag

De bepalingen van het Verdrag van Den Haag van 25 oktober 1980 betreffende het bezoekrecht zijn ook van toepassing wanneer de ontvoering van het kind of het onrechtmatig beletten van zijn terugkeer nog vóór de inwerkingtreding van dat verdrag heeft plaatsgehad (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 316.

23 mei 2019

C.2017.0463.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190523.16](#)

AC nr. ...

OVEREENKOMST

EINDE

Einde - Gerechtelijke ontbinding - Voldoende ernstige wanuitvoering - Schuldeiser - Ontbinding door kennisgeving

Krachtens artikel 1184, derde lid, Burgerlijk Wetboek moet de ontbinding in rechte gevorderd worden; die regel belet niet dat, in geval van een wanuitvoering die voldoende ernstig is om de gerechtelijke ontbinding te verantwoorden, de schuldeiser beslist om de overeenkomst op eigen risico te ontbinden door kennisgeving ervan aan de schuldenaar (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 314.

- Art. 1184, derde lid Burgerlijk Wetboek

23 mei 2019

C.2016.0254.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190523.14](#)

AC nr. ...

PENSIOEN

ALGEMEEN

Algemeen - Aanvullend pensioen - Pensioentoezegging - Verplichtingen van de werkgever - Einde

De in artikel 30, van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, bepaalde verplichting van de werkgever tot aanzuivering van de tekorten van de verworven reserves, alsook van de tekorten ten opzichte van de garanties bedoeld in artikel 24, eindigt niet op het tijdstip van de uittreding van de werknemer, maar blijft voortduren tot het ogenblik dat de reserves worden overgedragen met toepassing van artikel 32, §3, derde lid, van voormelde wet of, bij ontstentenis van een dergelijke overdracht, tot de pensionering of de opheffing van de pensioentoezegging (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 24 in de versie na de wijziging ervan bij wet van 27 oktober 2006 en vóór de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikel 30 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikelen 31 en 32 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 18 december 2015.

- Artt. 2, § 3, en 3, § 3 KB 14 november 2003 tot uitvoering van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid

- Artt. 24, § 2, 30 en 32, §§ 1 en 3 Wet 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid

8 oktober 2018

S.2016.0032.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.5](#)

AC nr. 533

Algemeen - Aanvullend pensioen - Pensioentoezegging - Verplichtingen van de werkgever - Einde - Verjaring

Uit artikel 15 Arbeidsovereenkomstenwet, juncto artikel 2257 Burgerlijk Wetboek, volgt dat de verjaring van de tegen een werkgever ingestelde vordering tot aanzuivering, gesteund op de artikelen 24 en 30 van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid, slechts begint te lopen vanaf de dag waarop de aanzuiveringsplicht van de werkgever een einde neemt, dit is vanaf de datum waarop de reserves worden overgedragen met toepassing van artikel 32, §3, derde lid, van voormelde wet of, bij ontstentenis van een dergelijke overdracht, vanaf de dag van de pensionering of de opheffing van de pensioentoezegging (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artikel 24 in de versie na de wijziging ervan bij wet van 27 oktober 2006 en vóór de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikel 30 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 15 mei 2014; artikelen 31 en 32 in de versie vóór en na de wijziging ervan bij wet van 18

8 oktober 2018

S.2016.0032.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.5](#)

AC nr. 533

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Hof van Justitie van de Europese Unie - Verordening (EG) nr. 207/2009 inzake het Gemeenschapsmerk - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting

Er bestaat geen grond om aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen wanneer dat hof de vraag reeds heeft beantwoord in een arrest of wanneer de prejudiciële vraag niet van belang is voor de oplossing van het geschil (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2019, nr. 314.

- Art. 267 Verdrag van 25 maart 1957 betreffende de werking van de Europese Unie

23 mei 2019

C.2016.0254.F

[ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190523.14](#)

AC nr. ...

- Grondwettelijk Hof - Burgerlijke vordering volgend uit een misdrijf - Verjaring - Termijn - Duur - Artikel 26, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Arrest dat de ongrondwettigheid vaststelt - Draagwijdte - Stedenbouw - Herstelvordering van de stedenbouwkundig inspecteur

De rechtsopvatting die ervan uitgaat dat het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 maart 1995 (1) de ongrondwettigheid van artikel 26 (oud) Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering beperkt tot die burgerlijke rechtsvorderingen die strekken tot het herstel van eigen schade met uitsluiting van de herstellvordering uitgaande van de stedenbouwkundig inspecteur, faalt naar recht (2). (1) Arbitragehof (thans GwH) 21 maart 1995, nr. 25/95, AA 1995, 377; dit arrest staat in de rechtsleer bekend als het "lente-arrest". (2) Deze zaak betreft de problematiek van de verjaringstermijn van de stedenbouwkundige herstellvordering en meer bepaald de overgangsregeling tussen het "lente-arrest" van het Arbitragehof, thans GwH, van 21 maart 1995 en de inwerkingtreding van de VCRO, waarin in de artikelen 6.1.43, §5, en 7.7.4 de verjaringstermijn uitdrukkelijk is geregeld. Dit artikel 7.7.4. VCRO, dat blijkbaar ook uitgaat van de toepasselijkheid van het lente-arrest op de verjaring van de herstellvordering van de stedenbouwkundig inspecteur, bepaalt thans: "Wanneer het recht van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen om een herstellvordering in te stellen ontstaan is vóór 1 september 2009, beginnen de termijnen, vermeld in artikel 6.1.41, §5, eerste lid, slechts te lopen vanaf die datum. De totale duur van de verjaringstermijn mag evenwel niet méér bedragen dan de termijnen, vermeld in artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek. Het eerste lid verhindert de toepassing van artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering niet. Wanneer de herstellvordering bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing verjaard is verklaard vóór 1 september 2009, vermeld in het eerste lid, kan de inwerkingtreding van het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid niet tot gevolg hebben dat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen. C.V. (3) Art. 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, vóór de vervanging ervan bij art. 2 Wet 10 juni 1998.

- Art. 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

16 november 2018

C.2016.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.1](#)

AC nr. 640

RECHT VAN VERDEDIGING

STRAFZAKEN

Strafzaken - Heropening van het debat - Verplichting

Het debat dient te worden heropend wanneer de rechter zich op een juridische norm of grondslag wil baseren waardoor het verweersysteem van een partij in de war wordt gestuurd of indien hij uit het dossier onvoorziene gevolgen wil afleiden waarover geen debat werd gevoerd; de rechter miskent dan ook het recht van verdediging niet wanneer hij ambtshalve een rechtsgrond aanvult die de stelling van een der partijen aanvult en die wordt afgeleid uit de feiten en stukken die in het debat zijn en die geen afzonderlijk middel uitmaakt omdat hij in de aanspraken van een partij begrepen is.

5 december 2018

P.2018.0782.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#)

AC nr. 686

Strafzaken - Heromschrijving van de feiten door de rechter - Heropening van het debat - Verplichting

Het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging houdt in dat de rechter, zo hij bij de omschrijving van de regelmatig bij hem aangebrachte feiten een rechtsregel in aanmerking meent te moeten nemen waarover de partijen geen tegenspraak hebben gevoerd, hen moet verzoeken hun middelen dienaangaande aan te voeren (1). (1) Zie Cass. 8 december 1992, AR 5908, AC 1992-93, nr. 774; Cass. 10 februari 1987, AR 686, AC 1986-87, nr. 346 en noot.

5 december 2018

P.2018.0782.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#)

AC nr. 686

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Veroordeling bij verstek - Verzet - Verjaring van de straf - Door de rechter ambtshalve opgeworpen middel - Verenigbaarheid met het recht op een eerlijk proces

Uit de omstandigheid dat de rechter, om het verzet tegen het ten aanzien van de eiser gewezen veroordelend vonnis niet-ontvankelijk te verklaren, ambtshalve een middel heeft opgeworpen, afgeleid uit het verstrijken van de verjaringstermijn van de straffen, wat een regel van openbare orde is, kan geen miskenning van het recht op een eerlijk proces worden afgeleid.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 december 1966

- Art. 6 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018 P.2018.0610.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#) AC nr. 684

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Beoordeling door de rechter

De rechter oordeelt onaantastbaar of de redelijke termijn binnen dewelke een vervolgte persoon het recht heeft dat zijn zaak wordt berecht, in de zin van artikel 6.1 EVRM, is overschreden; hij beoordeelt dit over de hele duur van de rechtspleging en neemt daartoe de concrete omstandigheden van de zaak in aanmerking, zoals de complexiteit van de zaak, de houding van de vervolgte persoon en de houding van de gerechtelijke overheid (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

9 november 2018 C.2017.0220.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#) AC nr. 620

Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Veroordeling bij verstek - Politiestraf - Verjaring - Geen rechtsmiddel van verzet - Regelmatigheid

Noch artikel 6, noch artikel 13 EVRM verplichten de wetgever om het rechtsmiddel van verzet open te stellen voor hij die tot een politiestraf is veroordeeld die om reden van verjaring niet langer uitvoerbaar is.

- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018 P.2018.0610.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#) AC nr. 684

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Veroordeling bij verstek - Politiestraf - Verjaring - Geen rechtsmiddel van verzet - Regelmatigheid

Noch artikel 6, noch artikel 13 EVRM verplichten de wetgever om het rechtsmiddel van verzet open te stellen voor hij die tot een politiestraf is veroordeeld die om reden van verjaring niet langer uitvoerbaar is.

- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018 P.2018.0610.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#) AC nr. 684

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Administratieve overheid - Objectieve of structurele onpartijdigheid - Gebrek - Herstel

Een gebrek aan objectieve of structurele onpartijdigheid door een administratieve overheid leidt niet noodzakelijk tot een schending van artikel 6.1 EVRM, indien de beslissing van die overheid daaropvolgend onderworpen wordt aan een toetsing door een rechtscollege met volle rechtsmacht dat zelf alle waarborgen van artikel 6 EVRM biedt (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 44 en 121, § 1, 4° Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

9 november 2018

C.2017.0220.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#)

AC nr. 620

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Onrechtmatig verkregen bewijs - Beoordeling toelaatbaarheid door de rechter - Wijze - Wering

Behoudens wanneer de wet uitdrukkelijk anders bepaalt, staat het de rechter de toelaatbaarheid van een onrechtmatig verkregen bewijs te beoordelen in het licht van de artikelen 6 EVRM en 14 IVBPR, rekening houdende met de elementen van de zaak in haar geheel genomen, inbegrepen de wijze waarop het bewijs verkregen werd en de omstandigheden waarin die onrechtmatigheid werd begaan; een dergelijk bewijs, behoudens het geval van miskennis van een op straffe van nietigheid voorgeschreven vorm, mag alleen worden geweerd wanneer de bewijsverkrijging is aangetast door een gebrek waardoor de betrouwbaarheid ervan wegvalt of waardoor het recht op een eerlijk proces in gevaar wordt gebracht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 70, §§ 1 en 2 Wet 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten

9 november 2018

C.2017.0220.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#)

AC nr. 620

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Veroordeling bij verstek - Verzet - Verjaring van de straf - Door de rechter ambtshalve opgeworpen middel - Verenigbaarheid met het recht op een eerlijk proces

Uit de omstandigheid dat de rechter, om het verzet tegen het ten aanzien van de eiser gewezen veroordelend vonnis niet-ontvankelijk te verklaren, ambtshalve een middel heeft opgeworpen, afgeleid uit het verstrijken van de verjaringstermijn van de straffen, wat een regel van openbare orde is, kan geen miskennis van het recht op een eerlijk proces worden afgeleid.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 december 1966

- Art. 6 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018

P.2018.0610.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#)

AC nr. 684

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Eerbiediging privéleven van de belastingplichtige - Observatie door fiscale ambtenaren in de openbare ruimte - Verenigbaarheid

Het verzamelen door eigen waarnemingen van feitelijke gegevens in de openbare ruimte door de fiscale administratie met het oogmerk de waarachtigheid van bepaalde feiten te achterhalen teneinde de belasting te kunnen heffen, levert in beginsel geen inbreuk op het privéleven van de belastingplichtige op (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

14 december 2018

F.2018.0093.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181214.5](#)

AC nr. 717

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Beschikkingsbeginsel - Vordering van de burgerlijke partij - Voorwerp - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Ambtshalve wijziging van de omschrijving door de rechter in blijvende invaliditeit

De rechter die een gedeelte van de gevorderde bedragen toekent door de vordering verantwoord te verklaren als blijvende invaliditeit en niet op grond van de aangevoerde arbeidsongeschiktheid, wijzigt het voorwerp van de vordering van de burgerlijke partij niet (1). (1) Zie Cass. 12 november 2008, AR P.07.1627.F, AC 2008, nr. 628: "Wanneer het bestreden arrest aan de vordering zoals door de burgerlijke partij verwoord, een andere omschrijving geeft dan die welke in conclusie is voorgesteld, wijzigen de appelrechters het voorwerp van de vordering niet en doen zij geen uitspraak over een niet-gevorderde zaak"; P. MARCHAL, "Principes généraux du droit", RPDB, Bruylant 2014, nrs. 188 tot 194.

- Artt. 807 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

5 december 2018

P.2018.0782.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#)

AC nr. 686

- Gelijkheidsbeginsel - Draagwijdte - Personen die de schending ervan kunnen aanvoeren - Publiekrechtelijke rechtspersonen

Het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, dat vervat ligt in de artikelen 10 en 11 Grondwet, is niet enkel een waarborg voor natuurlijke personen en privaatrechtelijke rechtspersonen, maar de schending ervan kan ook worden aangevoerd door publiekrechtelijke rechtspersonen (1). (1) Zie GwH 4 maart 2008, nr. 38/2008, Arr.GwH 2008, 459, r.o. B.4.2.

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994

16 november 2018

C.2016.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.1](#)

AC nr. 640

- Recht van verdediging - Heromschrijving van de feiten door de rechter - Heropening van het debat - Verplichting

Het algemeen rechtsbeginsel houdende eerbiediging van het recht van verdediging houdt in dat de rechter, zo hij bij de omschrijving van de regelmatig bij hem aangebrachte feiten een rechtsregel in aanmerking meent te moeten nemen waarover de partijen geen tegenspraak hebben gevoerd, hen moet verzoeken hun middelen dienaangaande aan te voeren (1). (1) Zie Cass. 8 december 1992, AR 5908, AC 1992-93, nr. 774; Cass. 10 februari 1987, AR 686, AC 1986-87, nr. 346 en noot.

5 december 2018

P.2018.0782.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#)

AC nr. 686

- Recht van verdediging - Heropening van het debat - Verplichting

Het debat dient te worden heropend wanneer de rechter zich op een juridische norm of grondslag wil baseren waardoor het verweersysteem van een partij in de war wordt gestuurd of indien hij uit het dossier onvoorziene gevolgen wil afleiden waarover geen debat werd gevoerd; de rechter miskent dan ook het recht van verdediging niet wanneer hij ambtshalve een rechtsgrond aanvult die de stelling van een der partijen aanvult en die wordt afgeleid uit de feiten en stukken die in het debat zijn en die geen afzonderlijk middel uitmaakt omdat hij in de aanspraken van een partij begrepen is.

5 december 2018

P.2018.0782.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#)

AC nr. 686

RECHTSMISBRUIK

- Hof van Justitie van de Europese Unie - Verordening (EG) nr. 207/2009 inzake het Gemeenschapsmerk - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting

Rechtsmisbruik bestaat in de uitoefening van een recht op een wijze die kennelijk de grenzen te buiten gaat van de uitoefening van dat recht door een bedachtzaam en voorzichtig persoon; dat is inzonderheid het geval wanneer de veroorzaakte schade buiten verhouding staat tot het voordeel dat de houder van het recht nastreeft of heeft verkregen (1). (1) Cass. 26 oktober 2017, AR C.16.0993.N, AC 2017, nr. 598.

23 mei 2019 C.2016.0474.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190523.15](#) AC nr. ...

- Bewijs - Bewijslast

De partij die het rechtsmisbruik aanvoert, dient het bewijs ervan te leveren (1). (1) Cass. 26 oktober 2017, AR C.16.0993.N, AC 2017, nr. 598.

23 mei 2019 C.2016.0474.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190523.15](#) AC nr. ...

- Sanctie - Beperking tot het normaal gebruik van het recht

De sanctie voor rechtsmisbruik kan bestaan in de beperking van dat recht tot zijn normaal gebruik (1). (1) Cass. 26 oktober 2017, AR C.16.0993.N, AC 2017, nr. 598.

23 mei 2019 C.2016.0474.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190523.15](#) AC nr. ...

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN

OPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN VERWONDINGEN EN OPZETTELIJK DODEN

Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Slagen en verwondingen - Vordering van de burgerlijke partij - Voorwerp - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Ambtshalve wijziging van de omschrijving door de rechter in blijvende invaliditeit - Beschikkingsbeginsel

De rechter die een gedeelte van de gevorderde bedragen toekent door de vordering verantwoord te verklaren als blijvende invaliditeit en niet op grond van de aangevoerde arbeidsongeschiktheid, wijzigt het voorwerp van de vordering van de burgerlijke partij niet (1). (1) Zie Cass. 12 november 2008, AR P.07.1627.F, AC 2008, nr. 628: "Wanneer het bestreden arrest aan de vordering zoals door de burgerlijke partij verwoord, een andere omschrijving geeft dan die welke in conclusie is voorgesteld, wijzigen de appelrechters het voorwerp van de vordering niet en doen zij geen uitspraak over een niet-gevorderde zaak"; P. MARCHAL, "Principes généraux du droit", RPDB, Bruylant 2014, nrs. 188 tot 194.

- Artt. 807 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

5 december 2018 P.2018.0782.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#) AC nr. 686

SOCIALE ZEKERHEID

ALGEMEEN

Algemeen - Verordening (EEG) nr. 1408/71 - Fonds voor Bestaanszekerheid voor de Uitzendkrachten - Toepassingsgebied

De waarborgregeling waarin werd voorzien door artikel 13 van de CAO nr. 36bis, gesloten op 27 november 1981 in de Nationale Arbeidsraad, betreffende de oprichting van een "Fonds voor bestaanszekerheid voor de uitzendkrachten" en vaststelling van zijn statuten, algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 9 december 1981, die strekt tot de bescherming van de uitzendkrachten tegen de niet-nakoming door het uitzendkantoor van zijn verplichting tot betaling van de aan de werknemers toekomende lonen en vergoeding van hun arbeidsprestaties, is geen regeling van sociale zekerheid zoals bedoeld in de Verordening (EEG) nr. 1408/71 en houdt daar evenmin enig verband mee; die waarborgregeling valt bijgevolg niet onder de materiële werkingsfeer van de Verordening (EEG) nr. 1408/71 (1). (1) Zie concl. OM.

8 oktober 2018 S.2013.0074.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181008.2](#) AC nr. 530

STRAF

VRIJHEIDSSTRAFFEN

Vrijheidsstraffen - Gevangenisstraf - Straf van twaalf maanden - Berekening van de duur

Artikel 25, laatste lid, Strafwetboek bepaalt dat de duur van een maand gevangenisstraf dertig dagen is; daaruit volgt dat de duur van een gevangenisstraf van twaalf maanden driehonderdzestig dagen bedraagt en dat die duur lager is dan die van een gevangenisstraf van een jaar waarvan de duur driehonderdvijfenzestig dagen bedraagt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 706.

- Art. 25 Strafwetboek

12 december 2018

P.2018.0987.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.3](#)

AC nr. 706

STRAFVORDERING

- Ontvankelijkheid van de strafvordering - Regel betreffende de bewijsvoering waarvan miskennen strafrechtelijk wordt bestraft - Niet-naleving - Gevolgen voor de ontvankelijkheid van de strafvordering

Uit de enkele omstandigheid dat een regel betreffende de bewijsvoering waarvan de miskennen strafbaar is gesteld, niet werd nageleefd, kan geen onontvankelijkheid van de strafvordering worden afgeleid.

12 december 2018

P.2018.0924.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.2](#)

AC nr. 705

TAALGEBRUIK

GERECHTSZAKEN (WET 15 JUNI 1935)

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Burgerlijke zaken - Akte van rechtspleging - Vermeldingen vereist voor de regelmatigheid van de akte

Een akte van rechtspleging wordt geacht in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld wanneer alle vermeldingen vereist voor de regelmatigheid van de akte in die taal zijn gesteld of, in het geval een aanhaling in een andere taal van de rechtspleging is opgenomen, wanneer in de akte tevens de vertaling of de zakelijke inhoud ervan in de taal van de rechtspleging is weergegeven (1). (1) Zie concl. OM.

- Artt. 24 en 40, eerste lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

9 november 2018

C.2017.0220.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.4](#)

AC nr. 620

VERDELING

- Gerechtelijke verdeling - Vonnis - Hoger beroep - Afwezigheid van devolutive werking - Toepassingsgebied

De afwezigheid van devolutive werking van het hoger beroep geldt voor het hoger beroep tegen elk vonnis inzake gerechtelijke verdeling, zonder onderscheid, dat voor de aanvang van de notariële fase van die verdeling is geweest.

- Art. 1224/2 Gerechtelijk Wetboek

16 november 2018

C.2018.0112.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.4](#)

AC nr. 643

VERJARING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Artikel 2262bis, Burgerlijke Wetboek - Termijnen om een rechtsmiddel in te stellen

Uit artikel 1073, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek en uit de afwezigheid van een wettelijke bepaling die een maximale termijn vanaf de uitspraak voorziet om cassatieberoep aan te tekenen, volgt dat bij gebrek aan betekening of kennisgeving van het bestreden arrest, in beginsel onbepaald in de tijd cassatieberoep kan worden aangetekend; artikel 2262bis Burgerlijk Wetboek heeft betrekking op de verjaring en is niet van toepassing op de termijnen om een rechtsmiddel in te stellen, zoals de termijn om zich in cassatie te voorzien (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2262bis Burgerlijk Wetboek
- Art. 1073, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

9 november 2018

C.2018.0070.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181109.6](#)

AC nr. 622

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Burgerlijke vordering volgend uit een misdrijf - Artikel 26, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Arrest dat de ongrondwettigheid vaststelt - Draagwijdte - Stedenbouw - Herstelvordering van de stedenbouwkundig inspecteur

De rechtsopvatting die ervan uitgaat dat het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 maart 1995 (1) de ongrondwettigheid van artikel 26 (oud) Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering beperkt tot die burgerlijke rechtsvorderingen die strekken tot het herstel van eigen schade met uitsluiting van de herstellvordering uitgaande van de stedenbouwkundig inspecteur, faalt naar recht (2). (1) Arbitragehof (thans GwH) 21 maart 1995, nr. 25/95, AA 1995, 377; dit arrest staat in de rechtsleer bekend als het "lente-arrest". (2) Deze zaak betreft de problematiek van de verjaringstermijn van de stedenbouwkundige herstellvordering en meer bepaald de overgangsregeling tussen het "lente-arrest" van het Arbitragehof, thans GwH, van 21 maart 1995 en de inwerkingtreding van de VCRO, waarin in de artikelen 6.1.43, §5, en 7.7.4 de verjaringstermijn uitdrukkelijk is geregeld. Dit artikel 7.7.4. VCRO, dat blijkbaar ook uitgaat van de toepasselijkheid van het lente-arrest op de verjaring van de herstellvordering van de stedenbouwkundig inspecteur, bepaalt thans: "Wanneer het recht van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen om een herstellvordering in te stellen ontstaan is vóór 1 september 2009, beginnen de termijnen, vermeld in artikel 6.1.41, §5, eerste lid, slechts te lopen vanaf die datum. De totale duur van de verjaringstermijn mag evenwel niet méér bedragen dan de termijnen, vermeld in artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek. Het eerste lid verhindert de toepassing van artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering niet. Wanneer de herstellvordering bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing verjaard is verklaard vóór 1 september 2009, vermeld in het eerste lid, kan de inwerkingtreding van het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid niet tot gevolg hebben dat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen. C.V. (3) Art. 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, vóór de vervanging ervan bij art. 2 Wet 10 juni 1998.

- Art. 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

16 november 2018

C.2016.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.1](#)

AC nr. 640

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Burgerlijke vordering voor de strafrechter - Termijn - Duur - Artikel 26, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Arrest dat de ongrondwettigheid vaststelt - Draagwijdte - Stedenbouw - Herstelvordering van de

stedenbouwkundig inspecteur

De rechtsopvatting die ervan uitgaat dat het arrest van het Grondwettelijk Hof van 21 maart 1995 (1) de ongrondwettigheid van artikel 26 (oud) Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering beperkt tot die burgerlijke rechtsvorderingen die strekken tot het herstel van eigen schade met uitsluiting van de herstellvordering uitgaande van de stedenbouwkundig inspecteur, faalt naar recht (2). (1) Arbitragehof (thans GwH) 21 maart 1995, nr. 25/95, AA 1995, 377; dit arrest staat in de rechtsleer bekend als het "lente-arrest". (2) Deze zaak betreft de problematiek van de verjaringstermijn van de stedenbouwkundige herstellvordering en meer bepaald de overgangsregeling tussen het "lente-arrest" van het Arbitragehof, thans GwH, van 21 maart 1995 en de inwerkingtreding van de VCRO, waarin in de artikelen 6.1.43, §5, en 7.7.4 de verjaringstermijn uitdrukkelijk is geregeld. Dit artikel 7.7.4. VCRO, dat blijkbaar ook uitgaat van de toepasselijkheid van het lente-arrest op de verjaring van de herstellvordering van de stedenbouwkundig inspecteur, bepaalt thans: "Wanneer het recht van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen om een herstellvordering in te stellen ontstaan is vóór 1 september 2009, beginnen de termijnen, vermeld in artikel 6.1.41, §5, eerste lid, slechts te lopen vanaf die datum. De totale duur van de verjaringstermijn mag evenwel niet méér bedragen dan de termijnen, vermeld in artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek. Het eerste lid verhindert de toepassing van artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering niet. Wanneer de herstellvordering bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing verjaard is verklaard vóór 1 september 2009, vermeld in het eerste lid, kan de inwerkingtreding van het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handavingsbeleid niet tot gevolg hebben dat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen. C.V. (3) Art. 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, vóór de vervanging ervan bij art. 2 Wet 10 juni 1998.

- Art. 26 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

16 november 2018

C.2016.0065.N

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181116.1](#)

AC nr. 640

Strafzaken - Strafvordering - Algemeen - Verstek niet verantwoord door een wettige reden van verschoning - Bevoegdheid van de rechter die het verzet ongedaan verklaart

De rechter die het verzet ongedaan verklaart, is zonder rechtsmacht om na te gaan of de verjaring op het tijdstip van de uitspraak van de verstekbeslissing was ingetreden dan wel of dat het geval zou zijn geweest zo het verzet niet ongedaan was verklaard (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2018, nr. 725; in de onderhavige zaak werd het verzet ongedaan verklaard bij ontstentenis van een wettige reden van verschoning die het verstek verantwoordt (art. 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering) maar het principe is hetzelfde als het ongedaan werd verklaard op grond dat de beklaagde, op zijn verzet, andermaal verstek heeft laten gaan (art. 187, § 6, 2°, Wetboek van Strafvordering - zie Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0365.N, AC 2018, nr. 181.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0421.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.3](#)

AC nr. 725

Strafzaken - Straf - Allerlei - Veroordeling bij verstek - Politiestraf - Geen rechtsmiddel van verzet - Regelmatigheid

Noch artikel 6, noch artikel 13 EVRM verplichten de wetgever om het rechtsmiddel van verzet open te stellen voor hij die tot een politiestraf is veroordeeld die om reden van verjaring niet langer uitvoerbaar is.

- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018

P.2018.0610.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#)

AC nr. 684

Strafzaken - Straf - Algemeen - Openbare orde-karakter - Door de rechter ambtshalve opgeworpen middel

De verjaring van de straffen raakt de openbare orde en dient door de hoven en rechtbanken ambtshalve te worden opgeworpen; ze treedt in ten aanzien van de veroordeelde, ook buiten zijn weten en buiten zijn wil om (1). (1) Zie Fr. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, dl. IV : la peine, Brussel, Larcier, 2017, p. 1091, nr. 3724 ; RPDB., band X, v° Prescription en matière répressive, p. 126, nr. 279 ; J.J. HAUS, Principes généraux du droit pénal belge, 3de uitg., dl. II, Swinnen, 1979, nr. 1025.

- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018

P.2018.0610.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#)

AC nr. 684

Strafzaken - Straf - Allerlei - Veroordeling bij verstek - Verzet - Door de rechter ambtshalve opgeworpen middel - Verenigbaarheid met het recht op een eerlijk proces

Uit de omstandigheid dat de rechter, om het verzet tegen het ten aanzien van de eiser gewezen veroordelend vonnis niet-ontvankelijk te verklaren, ambtshalve een middel heeft opgeworpen, afgeleid uit het verstrijken van de verjaringstermijn van de straffen, wat een regel van openbare orde is, kan geen miskenning van het recht op een eerlijk proces worden afgeleid.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 december 1966

- Art. 6 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018

P.2018.0610.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#)

AC nr. 684

VERZET

- Beslissing die het verzet ongedaan verklaart - Cassatieberoep tegen de verstekbeslissing - Ontvankelijkheid

Een beklagde kan cassatieberoep instellen tegen de verstekbeslissing vatbaar voor verzet, binnen dezelfde termijn als het cassatieberoep dat openstaat tegen de beslissing die het verzet ongedaan verklaart, mits dat verzet binnen de gewone verzetstermijn werd gedaan (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2018, nr. 725; zie Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0365.N, §§ 1 tot 3, AC 2018, nr. 181 (zaak waarin verzet werd gedaan vóór het verstrijken van de gewone verzetstermijn, maar waarin het cassatieberoep tegen de verstekbeslissing niet ontvankelijk is op grond dat het werd ingesteld na het cassatieberoep tegen de beslissing die het verzet ongedaan verklaart).

- Artt. 187, § 6, 1°, en 424 Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0421.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.3](#)

AC nr. 725

- Verstek niet verantwoord door een wettige reden van verschoning - Bevoegdheid van de rechter die het verzet ongedaan verklaart - Onderzoek van de verjaring van de strafvordering

De rechter die het verzet ongedaan verklaart, is zonder rechtsmacht om na te gaan of de verjaring op het tijdstip van de uitspraak van de verstekbeslissing was ingetreden dan wel of dat het geval zou zijn geweest zo het verzet niet ongedaan was verklaard (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" van het OM in Pas. 2018, nr. 725; in de onderhavige zaak werd het verzet ongedaan verklaard bij ontstentenis van een wettige reden van verschoning die het verstek verantwoordt (art. 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering) maar het principe is hetzelfde als het ongedaan werd verklaard op grond dat de beklagde, op zijn verzet, andermaal verstek heeft laten gaan (art. 187, § 6, 2°, Wetboek van Strafvordering - zie Cass. 13 maart 2018, AR P.17.0365.N, AC 2018, nr. 181.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

19 december 2018

P.2018.0421.F

[ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181219.3](#)

AC nr. 725

- Veroordeling bij verstek - Verjaring van de straf - Door de rechter ambtshalve opgeworpen middel - Verenigbaarheid met het recht op een eerlijk proces

Uit de omstandigheid dat de rechter, om het verzet tegen het ten aanzien van de eiser gewezen veroordelend vonnis niet-ontvankelijk te verklaren, ambtshalve een middel heeft opgeworpen, afgeleid uit het verstrijken van de verjaringstermijn van de straffen, wat een regel van openbare orde is, kan geen miskenning van het recht op een eerlijk proces worden afgeleid.

- Art. 14 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 december 1966

- Art. 6 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018 P.2018.0610.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#) AC nr. 684

- Veroordeling bij verstek - Politiestraf - Verjaring - Geen rechtsmiddel van verzet - Regelmatigheid

Noch artikel 6, noch artikel 13 EVRM verplichten de wetgever om het rechtsmiddel van verzet open te stellen voor hij die tot een politiestraf is veroordeeld die om reden van verjaring niet langer uitvoerbaar is.

- Artt. 6 en 13 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

5 december 2018 P.2018.0610.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.1](#) AC nr. 684

VOORLOPIGE HECHTENIS

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep - Arrest dat de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding nagaat en toezicht uitoefent op de regelmatigheid van de procedure - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Wanneer het bestreden arrest de voorlopige hechtenis handhaaft nadat het de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding is nagegaan en hierbij toezicht heeft uitgeoefend op de regelmatigheid van de procedure, met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering betreffende onderzoekshandelingen die buiten de saisine van de onderzoeksrechter zijn verricht, zijn die beslissingen vatbaar voor een onmiddellijk cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 707.

- Art. 31, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 december 2018 P.2018.1240.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181212.4](#) AC nr. 707

VORDERING IN RECHTE

- Burgerlijke zaken - Beschikkingsbeginsel - Vordering van de burgerlijke partij - Voorwerp - Blijvende arbeidsongeschiktheid - Ambtshalve wijziging van de omschrijving door de rechter in blijvende invaliditeit

De rechter die een gedeelte van de gevorderde bedragen toekent door de vordering verantwoord te verklaren als blijvende invaliditeit en niet op grond van de aangevoerde arbeidsongeschiktheid, wijzigt het voorwerp van de vordering van de burgerlijke partij niet (1). (1) Zie Cass. 12 november 2008, AR P.07.1627.F, AC 2008, nr. 628: "Wanneer het bestreden arrest aan de vordering zoals door de burgerlijke partij verwoord, een andere omschrijving geeft dan die welke in conclusie is voorgesteld, wijzigen de appelrechters het voorwerp van de vordering niet en doen zij geen uitspraak over een niet-gevorderde zaak"; P. MARCHAL, "Principes généraux du droit", RPDB, Bruylant 2014, nrs. 188 tot 194.

- Artt. 807 en 1138, 2° Gerechtelijk Wetboek

5 december 2018 P.2018.0782.F [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181205.3](#) AC nr. 686